

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

**DÖVİZ PİYASALARI
UYGULAMA TALİMATI**

PİYASALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKİM 2016*

** 16 Mart 2015 tarihli talimatın güncellenmiş halidir.*

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Kısaltmalar

MADDE 1 – Amaç ve Kapsam.....	1
MADDE 2 – Dayanak.....	1
MADDE 3 – Tanımlar ve Kısaltmalar.....	2

İKİNCİ BÖLÜM
Döviz Piyasalarına Katılma Koşulları

MADDE 4 – Döviz Piyasalarına Katılma Koşulları.....	3

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Döviz Piyasaları Çalışma Esasları

MADDE 5 – Çalışma Esasları ve Saatleri.....	5
MADDE 6 – İletişim Bilgileri.....	5

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Döviz Piyasalarındaki İşlem Çeşitleri

MADDE 7 – Döviz Karşılığı Efektif Piyasası İşlemleri.....	6
MADDE 8 – Türk Lirası Karşılığı Döviz Piyasası İşlemleri.....	6
MADDE 9 – Döviz Depo Piyasası İşlemleri.....	9

BEŞİNCİ BÖLÜM
Serbest Efektif Depolarının Çalışma Esasları

MADDE 10 – Serbest Efektif Depolarının Çalışma Esasları.....	10

ALTINCI BÖLÜM
Döviz Piyasaları Teminat Sistemi

MADDE 11 – Döviz Piyasaları Teminat Sistemi.....	11
MADDE 12 – Teminata Kabul Edilecekler.....	11
MADDE 13 – Genel Esaslar.....	11
MADDE 14 – Teminat Esasları.....	12

YEDİNCİ BÖLÜM
Efektif Teslimatına İlişkin Esaslar

MADDE 15 – Efektif Teslimatına İlişkin Esaslar.....15

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Yükümlülükler, Borcun Muaccel Hale Gelmesi,
Temerrüt Durumu ve Tasfiye Süreci

MADDE 16 – Piyasa Üyelerinin Yükümlülükleri.....16

MADDE 17 – Borcun Muaccel Hale Gelmesi.....17

MADDE 18 – Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi (Temerrüt) Durumu.....17

MADDE 19 – Tasfiye Süreci.....18

DOKUZUNCU BÖLÜM
Son Hükümler

MADDE 20 – Yürürlük.....20

MADDE 21 – Yürütme.....20

MADDE 22 – Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat20

DÖVİZ PİYASALARI UYGULAMA TALİMATI¹

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu talimatın amacı Merkez Bankası bünyesindeki Döviz Piyasalarının işleyiş ve işlemlerine ilişkin uygulama usul, esas ve ilkelerini belirlemektir.

(2) Bu uygulama talimatı, Merkez Bankası bünyesindeki Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankalarca bu piyasalarda gerçekleştirilen işlemleri kapsamaktadır.

(3) Bu talimatta yer almayan konularda bankacılık sisteminde genel kabul görmüş standartlar ile teamüller uygulanacaktır.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Merkez Bankası, Döviz Piyasaları işlemlerini 1211 Sayılı Merkez Bankası Kanunu'nun Temel Görev ve Yetkiler başlıklı 4. maddesinin (I) numaralı fıkrasının (b) ve (g) bentleri ile Altın ve Dövizle İlgili İşlemler başlıklı 53. maddesinin (a) bendi uyarınca yürütür.

“ Temel Görev ve Yetkiler

Madde 4 -

I. Bankanın Temel Görevleri

b) Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ile altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,

g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak

¹Bu talimata Merkez Bankası internet sitesi (www.tcmb.gov.tr)“Banka Hakkında/Mevzuat/Piyasalar/Talimatlar” bölümünden ulaşılabilir.

Altın ve Dövizle İlgili İşlemler

Madde 53 -

a) Banka, uyguladığı para politikası çerçevesinde, Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerini belirlemek amacıyla, döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile şartları önceden belirlenmek suretiyle dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemleri yapabilir.”

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 3 - (1) Bu uygulama talimatında geçen;

- a) **Banka:** 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,
- b) **BDDK:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nu,
- c) **Bildirim:** Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen döviz piyasası işlemlerinde, Merkez Bankası bünyesindeki ilgili ödeme sistemleri üyesi bankaya gönderilen teyit mesajını,
- ç) **BİST:** Borsa İstanbul A.Ş.yi,
- d) **BSMV:** Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini,
- e) **DİBS:** Devlet İç Borçlanma Senetlerini,
- f) **D07:** Bankaların ISIN kodunu ve miktarını belirttiği kıymetlerin kendilerine ait bir depodan yine kendilerine ait başka bir depoya aktarmak istediklerini belirten mesajı,
- g) **D08:** Bankaların kendi teminat depoları arasında aktarım işlemi yapılması için Merkez Bankasına gönderdikleri yetkilendirme istediklerini belirten mesajı,
- h) **D09:** Merkez Bankası tarafından gönderilen ilgili depolar arasında kıymet aktarımı için yetki verildiğini ya da verilmediğini bildiren mesajı,
- ı) **Döviz Efektif Ödeme İsteği (H04):** Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen piyasa işlemlerinden doğan Türk Lirası ödemesi için, TCMB Ödeme Sistemleri üyesi bankaya Merkez Bankası tarafından gönderilen mesajı,
- i) **Döviz Piyasaları Teminat Deposu (540 Numaralı Depo):** EMKT sistemine üye olan bankaların bu sistemde, EMKT sistemine üye olmayanların ise Merkez Bankasının Ankara ve/veya İstanbul Şubeleri nezdinde açtırdıkları ve Döviz Piyasaları işlemleri için tesis ettikleri teminatların tutulduğu hesabı,
- j) **Döviz Piyasaları Müdürlüğü:** Piyasalar Genel Müdürlüğü Döviz Piyasaları Müdürlüğünü,
- k) **Elektronik Fon Transfer Sistemi (EFT):** Bankalar arası Türk Lirası aktarım sistemi ve müşteriler arası Türk Lirası aktarım sistemini,

l) **Elektronik Menkul Kıymet Transferi (EMKT):** İkinci Nesil Elektronik Menkul Kıymet Transferini,

m) **Hazine Müsteşarlığı:** T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığını,

n) **Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Şirketi (HMKVŞ):** 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesi ile taşınır ve taşınmazlar ile maddi olmayan varlıklara dayalı olarak, hasılatı Müsteşarlığa aktarılmak üzere yurt içi ve yurt dışı piyasalarda kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan varlık kiralama anonim şirketini,

o) **İhale Teklifi (H05):** TCMB Ödeme Sistemleri üyesi bankaların Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen döviz alım/satım ihalelerine teklif göndermek için kullandıkları mesajı,

ö) **İhale Sistemi (İhS):** İhale mesajlaşma sistemini,

p) **IILM:** Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Şirketi'ni,

r) **K15 (DEF/DOV):** Bankaların Türk Lirası Karşılığı Döviz işlemlerinden kaynaklanan Türk Lirası ödemeleri için kullandıkları mesajı,

s) **K16 (DEF/DOV):** Merkez Bankasının Döviz Piyasalarında gerçekleştirilen Türk Lirası Karşılığı Döviz işlemlerinden kaynaklanan Türk Lirası ödemesi için kullandığı mesajı,

ş) **Likidite Senetleri:** Merkez Bankasının açık piyasa işlemleri çerçevesinde, vadesi 91 günü geçmeyecek şekilde kendi nam ve hesabına ihraç ettiği senetleri,

t) **MASAK:** Mali Suçları Araştırma Kurulunu,

u) **Merkez Bankası:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

ü) **TCMB Ödeme Sistemleri:** EFT, EMKT ve İhS bileşenlerinden oluşan ödeme sistemlerini,

v) **Uluslararası Menkul Kıymetler:** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Eurobondları, HMKVŞ tarafından yurt dışında ihraç edilen kira sertifikalarını ve IILM tarafından ihraç edilen kıymetler ile IILM tarafından kurulmuş özel amaçlı kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetleri

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Döviz Piyasalarına Katılma Koşulları

MADDE 4 - (1) Döviz Piyasalarına bankalar katılabilirler. Piyasalarda işlem yapmak isteyen bankaların;

- a) TCMB Ödeme Sistemlerine üye olan bankaların bu sistemde, üye olmayan bankaların ise Merkez Bankasının Ankara veya İstanbul Şubelerinden en az birinde, Döviz Piyasaları Teminat Deposu ile Devlet İç Borçlanma Senetleri Deposu veya Kira Sertifikaları Deposu açtırmış olmaları ve bahsi geçen hesaplar için taahhütname imzalamaları gerekir.
- b) Noter onayından geçirilen “Döviz Piyasaları Banka Tanıtım Formu”nu (**Ek.1**) ve Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) düzenlemeleri çerçevesinde talep edilen bilgileri içeren “Döviz Piyasaları Yetkili Tanıtım Formu” nu (**Ek.2**),
- c) Noter huzurunda imzalanan “Döviz Piyasaları Taahhütnamesi”ni (**Ek.3**),
- d) Taahhütnamelerde, Döviz Piyasaları Banka ve Yetkili Tanıtım Formlarında ve Döviz Piyasaları Müdürlüğü ile yapılan yazışmalarda imzası bulunacak banka yetkililerinin Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmış olan noter onaylı imza sirkülerini,
- e) Merkez Bankası tarafından, taahhütnamelerdeki maddeler konusunda bilgilendirme yapıldığını, tek tek maddelerin içeriğini öğrendiklerini ve kabul ettiklerini gösteren bir yazıyı,
- f) Ayrıca, Türk Lirası Piyasalarına katılmak üzere ilgili müdürlüğe gönderilmemiş olması halinde,

1. Kuruluş, ana sözleşmelerini ve ticaret ünvanının değişmesi halinde güncel ana sözleşmenin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesi'nin aslı veya noter onaylı örneğini,
2. BDDK tarafından verilen kuruluş ile faaliyet izin yazılarının aslı veya noter onaylı örneğini²,
3. BDDK tarafından verilen kuruluş ile faaliyet izinlerinin yayımlandığı Resmi Gazete'nin aslı veya noter onaylı örneğini³,

Merkez Bankası Döviz Piyasaları Müdürlüğüne göndermeleri gerekir.

(2) Bu şartları yerine getiren Bankalar, Döviz Piyasalarında işlem yapmak için başvurabilirler. Ancak, yukarıda sözü edilen şartların yerine getirilmiş olması, Merkez Bankasının bankalarla işlem yapmak zorunda olduğu anlamına gelmez.

² BDDK'nın kurulmasından önce, Hazine Müsteşarlığının bankacılık faaliyet izin yazısı.

³ BDDK'nın kurulmasından önce, kuruluş ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı Resmi Gazete.

(3) Bu talimat çerçevesinde belirtilen ya da piyasada genel kabul görmüş standartlara veya teamüllere uymayan bankaların Döviz Piyasalarında işlem yapma yetkisi, Merkez Bankasınca belirli bir süre için askıya alınabilir ya da iptal edilebilir. Ayrıca, Merkez Bankası uygun gördüğü hallerde, bu talimat çerçevesinde belirlenen Döviz Piyasaları işlemlerini sadece bazı bankalarla yapabilir.

(4) Bankalar yükümlülüklerini yerine getirmeleri şartıyla, Merkez Bankasına yazılı bildirimde bulunmak suretiyle piyasadandan çıkabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Döviz Piyasaları Çalışma Esasları

Çalışma Esasları ve Saatleri

MADDE 5 - (1) Döviz Piyasalarında işlemler döviz cinsine veya işlem çeşidine göre değişebilmekle birlikte her iş günü saat 10.00-12.00 ve 13.00-15.30 arasında, yarım iş günü çalışılan günlerde ise 10.00-11.00 arasında gerçekleştirilir. Ancak, piyasa koşullarının gerektirmesi durumunda Merkez Bankası tarafından piyasa işlem saatlerinde tek taraflı olarak değişiklik yapılabileceği gibi, Merkez Bankası taraflı işlemler Merkez Bankası tarafından uygun görülmesi halinde söz konusu çalışma saatlerine bağlı olmaksızın da gerçekleştirilebilir.

(2) Merkez Bankası gerekli gördüğü hallerde, bu talimat kapsamındaki işlemleri geçici olarak durdurabilir, kaldırabilir veya niteliğini değiştirebilir.

(3) Merkez Bankası olağanüstü durumlarda ve gerekli gördüğünde TCMB Ödeme Sistemleri genel işleyişinde veya bankacılık sisteminde doğabilecek sistemik sorunları önleyebilmek amacıyla bu talimat kapsamında yer almayan tedbirleri uygulayabilir.

İletişim Bilgileri

MADDE 6 - (1) Döviz Piyasaları Müdürlüğünün iletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Döviz Piyasaları Müdürlüğü

Piyasa İşlemleri Tel : 312 - 507 52 00-23 (24 hat)

Faks: 312 - 507 52 28/29

e-posta: dovef@tcmb.gov.tr

Teminat İşlemleri

Tel: 312 - 507 52 47-48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Döviz Piyasalarındaki İşlem Çeşitleri

Döviz Karşılığı Efektif Piyasası İşlemleri

MADDE 7 - (1) Bankalar efektiflerini Merkez Bankası Şubelerine teslim ederek muhabirlerine ödenmek üzere döviz talep edebilir ya da Merkez Bankasının muhabirlerine döviz ödeyerek Merkez Bankası Şubelerinden efektif alabilirler. Bu işlemlere ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır:

- a) Döviz karşılığı efektif piyasası işlemleri Merkez Bankasının gösterge niteliğindeki kur listesinde döviz ve efektif karşılıkları ilan edilen para birimleri üzerinden gerçekleştirilir.
- b) Piyasada en az işlem limiti 50.000.- ABD doları veya eşiti döviz olup, efektif tutarı 5.000'in katları olarak gerçekleştirilir.
- c) İşlemler piyasanın açık olduğu 10.00-12.00 ve 13.00-15.30 saatleri arasında gerçekleştirilir. ABD doları işlemleri aynı gün, bir gün ve spot valörlü olarak, diğer para birimlerine ilişkin işlemler ise bir gün veya spot valörlü olarak yapılır.
- ç) İşlemlerde kullanılan iskonto oranları Merkez Bankası tarafından ilan edilir.
- d) Bankaların söz konusu işlemleri gerçekleştirebilmesi için Merkez Bankası nezdinde teminat bulundurmaları gerekir.
- e) İşlem yapmak isteyen bankaların Döviz Piyasaları Müdürlüğünü telefonla arayarak işlem detaylarını bildirmeleri gerekir. İşlem detayları; yetkilinin ismi, bankanın EFT kodu ve ismi, alınacak veya satılacak efektif cinsi ve miktarı, karşılığında satılacak veya alınacak döviz cinsi, işlemin valörü, kupür bilgisi ve muhabir ismidir.
- f) İşlemlerin döviz tutarının Merkez Bankasınca yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurundan hesaplanan Türk Lirası karşılığı üzerinden 0,000048 (milyonda 48) oranında komisyon alınır.
- g) İşlem yapan bankaların saat 16.30'a kadar Döviz Piyasaları Müdürlüğünü telefonla arayarak mutabakat sağlamaları gerekir. Mutabakat sağlanmaması durumunda sorumluluk ilgili bankaya aittir. İşlemlerin teyit bildirimleri bankalara İhS aracılığıyla gönderilir.

Türk Lirası Karşılığı Döviz Piyasası İşlemleri

MADDE 8 - (1) Türk Lirası karşılığı döviz piyasası işlemlerine ilişkin genel esaslar, Merkez Bankasının taraf olduğu Türk Lirası karşılığı döviz alım/satım işlemleri ve aracılık işlemleri aşağıda açıklanmaktadır:

a) Genel Esaslar

- 1) Türk Lirası karşılığı döviz işlemleri ABD doları ve euro üzerinden gerçekleştirilir.
- 2) Piyasada en az işlem limiti 1.000.000 ABD doları ve 1.000.000 euro olup, işlemler 1.000.000'un katları olarak gerçekleştirilir.
- 3) İşlemler piyasanın açık olduğu 10.00-12.00 ve 13.00-15.30 saatleri arasında gerçekleştirilir. ABD doları işlemleri aynı gün, bir gün ve spot valörlü olarak, euro işlemleri ise bir gün veya spot valörlü olarak yapılır. Ancak, Merkez Bankası tarafından uygun görülmesi halinde Merkez Bankası taraflı işlemler piyasa çalışma saatlerine bağlı olmaksızın da gerçekleştirilebilir.
- 4) Türk Lirası karşılığı döviz piyasası işlemlerinden kaynaklanan Türk Lirası ödemelerinde Bankalarca K15(DEF/DOV), Merkez Bankasınca K16(DEF/DOV) mesajları kullanılır. Merkez Bankası bankalara Türk Lirası ödemeleri için Döviz Efektif Ödeme İsteği (H04) mesajı gönderir.

b) Merkez Bankasının Taraf Olduğu Türk Lirası Karşılığı Döviz Alım/Satım İşlemleri

1) Türk Lirası Karşılığı Döviz Alım/Satım İhaleleri

Merkez Bankasınca açılacak döviz alım/satım ihalelerine ilişkin yöntem ve esaslar, miktar ve opsiyon kullanımları, ihale saatleri ve diğer gerekli bilgiler basın duyuruları aracılığıyla ilan edilir. Merkez Bankası gerekli gördüğünde ihalenin her aşamasında ihale tutarlarını değiştirebilir veya ihaleyi iptal edebilir. Söz konusu ihalelere ilişkin genel esaslar aşağıda yer almaktadır:

- i) Bankaların tekliflerini gönderebilmeleri için ihalelere ilişkin bilgiler ihale öncesinde ilan edilir.
- ii) İhalelere Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili tüm bankalar katılabilir.
- iii) Bankalar son teklif verme saatine kadar tekliflerini İhS aracılığı ile gönderirler.
- iv) Bankalar verdikleri teklif tutarlarını ve fiyatları ihale süresince değiştiremez ve iptal edemezler.
- v) İhaleye minimum 1.000.000 ve katları üzerinden teklif verilebilir.
- vi) İhaleler için teklif göndermek isteyen TCMB Ödeme Sistemleri üyesi bankalar "İhale Teklifi (H05)" mesajını gönderirler.
- vii) İhS'de sorun olması ya da katılımcı bankanın İhS üyesi olmaması durumunda teklifler telefonla alınabilir. Gerek İhS aracılığıyla gerekse telefonla alınan

tekliflerde, tekliflerin Döviz Piyasalarında işlem yapma yetkisi bulunan kişilerce verilmesi zorunludur.

- viii) Teklifin telefonla alınması durumunda, teklif bilgileri ile ilgili her türlü uyuşmazlıkta, telefon görüşmelerinin kayıtları dikkate alınır. Uyuşmazlığın giderilememesi durumunda Merkez Bankasının düzenleme ve değerlendirmeleri esastır.
- ix) İhaleye teklif verme süresi dışında gönderilen veya ihale mesaj bilgilerinde hata bulunan teklifler değerlendirmeye alınmaz. Saatlerin İhS/EFT merkezi saatine uyumlu olması gerekmektedir. Saatlerde farklılık olması durumunda İhS/EFT merkezi saati esas alınır.
- x) İhaleye ilişkin sonuçlar ilan edilir ve işlemlere ilişkin bilgiler kazanan bankalara İhS aracılığı ile gönderilir. Teklifleri telefonla alınan bankaların mutabakat yapmaları gerekir.
- xi) Merkez Bankası tarafı Türk Lirası karşılığı döviz alım/satım ihalelerinde komisyon alınmaz, teminat ve limit aranmaz. Ancak, bankalara yapılacak ödemeler bankaların işlemlere ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmesinden sonra gerçekleştirilir.
- xii) İhalelere ilişkin seçilmiş veriler Merkez Bankasının internet sitesinde düzenli olarak kamuoyuna açıklanır.

2) Türk Lirası Karşılığı Doğrudan Döviz Alım/Satım İşlemleri

Merkez Bankası gerekli gördüğü durumlarda Türk Lirası karşılığı doğrudan döviz alabilir veya satabilir. Söz konusu işlemler Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankalar ile gerçekleştirilir.

- i) İşlemler telefon ya da Merkez Bankasınca uygun görülecek diğer yöntemlerle gerçekleştirilir.
- ii) Merkez Bankası tarafı doğrudan döviz satım işlemlerinde bankaların Türk Lirası karşılıkları ödemesini takiben döviz ödemesi, döviz alım işlemlerinde ise bankaların döviz ödemesini takiben Türk Lirası ödemesi yapılır. Bu işlemlerden komisyon alınmaz, teminat ve limit aranmaz.
- iii) İşlemlere ilişkin olarak bankaların aynı gün içerisinde mutabakat sağlaması zorunludur. Mutabakat sağlanmaması durumunda sorumluluk bankaya aittir.
- iv) İşlemin telefonla alınması durumunda, işlem bilgileri ile ilgili her türlü uyuşmazlıkta, telefon görüşmelerinin kayıtları dikkate alınır. Uyuşmazlığın giderilememesi durumunda Merkez Bankasının düzenleme ve değerlendirmeleri esastır.
- v) Mutabakat sonrası işlem teyitleri bankalara İhS aracılığıyla gönderilir.
- vi) İşlem verileri Merkez Bankasının internet sitesinde düzenli olarak kamuoyuna açıklanır.

c) Aracılık İşlemleri

Merkez Bankası Türk Lirası karşılığı döviz piyasasında aracılık işlemi yapabilir.

- 1) Merkez Bankasının aracılık ettiği Türk Lirası karşılığı döviz piyasasında Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili tüm bankalar işlem yapabilir.
- 2) Merkez Bankasınca aracılık edilen Türk Lirası karşılığı döviz alım/satım işlemleri Merkez Bankasınca belirlenen limitler dahilinde teminat karşılığı yapılır.
- 3) Talep ve teklifler Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ile bildirilir.
- 4) En iyi talep ve teklifler ile gerçekleşen işlemler ilan edilir.
- 5) Gerçekleşen işlemlerde muhatap Merkez Bankası olup, alım satım yapan taraflar birbirlerini bilmezler.
- 6) Bankalarca verilen talep ve teklifler piyasa çalışma saatleri içinde değiştirilebilir, gerçekleşmedikleri takdirde piyasa kapanışında iptal edilir.
- 7) Merkez Bankasınca aracılık edilen Türk Lirası karşılığı döviz alım/satım işlemlerinde işlem kuru üzerinden hesaplanan Türk Lirası tutarının 0,000048'i (milyonda 48) oranında komisyon alınır.
- 8) Bankaların gerçekleştirdikleri karşılaştıran işlemleri aynı gün saat 16.30'a kadar teyit etmeleri gerekmektedir. İşlem bilgileri ile ilgili her türlü uyuşmazlıkta, telefon görüşmelerinin kayıtları dikkate alınır. Uyuşmazlığın giderilememesi durumunda Merkez Bankasının düzenleme ve değerlendirmeleri esastır.

Döviz Depo Piyasası İşlemleri

MADDE 9 - (1) Döviz depo piyasasında Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili tüm bankalar işlem yapabilir.

(2) Döviz depo işlemleri Merkez Bankasınca belirlenen koşullar ve limitler dahilinde teminat karşılığı yapılır.

(3) İşlemler ABD doları ve euro üzerinden saat 10.00-12.00 ile 13.00-15.30 arasında gerçekleştirilir.

(4) Döviz depo piyasasında işlemler aynı gün, bir gün veya spot valörlü olarak yapılır. Ancak, aynı gün valörlü euro işlemleri saat 12.00'ye, ABD doları işlemleri ise saat 15.00'e kadar gerçekleştirilir.

(5) Talep ve teklifler Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ile bildirilir.

(6) Döviz depo işlemlerinde en az işlem limiti 1.000.000 ABD doları ve 1.000.000 euro olup, işlemler 1.000.000'un katları olarak gerçekleştirilir.

(7) Talep ve tekliflerde faiz yıllık olarak belirlenir. Faiz hesabında sene 360 gün olarak kabul edilir. Faizlerin küsuratları; $1/1$, $1/2$, $1/4$ ya da $1/8$ olarak tanımlanır, bunların dışında küsurat kullanılmaz. Merkez Bankası taraflı işlemlerde küsurat şartı aranmaz.

(8) Talep ve teklifler bildirilirken, tutarların bölünebilir olup olmadıklarının belirtilmesi gerekmektedir. Belirtilmemesi durumunda bölünemez olarak kabul edilir. Bölünebilir talep ya da teklif kısmen karşılanabilir.

(9) En iyi talep ve teklifler ile gerçekleşen işlemler ilan edilir.

(10) İşlemlerin muhatabı Merkez Bankası olup, alım/satım işlemini yapan bankalar birbirlerini bilmezler.

(11) Bankalarca verilen talep ve teklifler gün içinde değiştirilebilir, gerçekleşmedikleri takdirde piyasa kapanışında iptal edilir.

(12) Bankaların gerçekleştirdikleri depo işlemlerini aynı gün saat 16.30'a kadar teyit etmeleri gerekir. Mutabakat sağlanmaması durumunda sorumluluk ilgili bankaya aittir.

(13) İşlem bilgileri ile ilgili her türlü uyuşmazlıkta, telefon görüşmelerinin kayıtları dikkate alınır. Uyuşmazlığın giderilememesi durumunda Merkez Bankasının düzenleme ve değerlendirmeleri esastır.

(14) İşlem komisyonu, döviz tutarının Merkez Bankasınca yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurundan hesaplanan Türk Lirası karşılığının 0,0001 (onbinde 1)'inden az olmamak koşuluyla tahakkuk eden faiz tutarının (bir önceki iş günü belirlenen döviz alış kurundan hesaplanan) Türk Lirası karşılığının yarısını geçmeyecek şekilde sınırlandırılarak, 0,10 (yüzde 10) oranında tahsil edilir.

(15) Bankalarca döviz depo piyasasında borç verilen tutarlar yabancı para zorunlu karşılık yükümlülüklerine sayılmaz.

(16) Bankalar, Merkez Bankasınca uygun görülmesi durumunda döviz depo piyasasında Merkez Bankası taraflı işlem yapabilir.

(17) Döviz Piyasaları Müdürlüğü nezdindeki döviz piyasaları işlem limitlerini aşmamak kaydıyla, teminat döviz depoları için belirlenen şartlarda döviz piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankalardan döviz depo alım işlemi yapılabilir.

(18) Merkez Bankasının ABD doları ve euro için borç alma/verme faiz oranları ile depo vadeleri kamuoyuna açıklanır. Merkez Bankası taraflı işlemlerde faiz oranları duyurulur.

(19) Gerçekleşen depo işlemleri Merkez Bankasının internet sitesinde düzenli olarak kamuoyuna açıklanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Serbest Efektif Depolarının Çalışma Esasları

MADDE 10 - (1) Mülkiyeti bankalara ait olan efektiflerin Merkez Bankası nezdinde serbest depolarda saklanmasına ilişkin esaslar aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

- a) Serbest Efektif Depolarını (DEPO) kullanmak isteyen her Banka, "Serbest Efektif Deposu Taahhütnamesi"ni noter huzurunda imzalayarak Döviz Piyasaları Müdürlüğüne teslim eder (**Ek.4**). Merkez Bankası efektiflerin yalnızca saklamasından sorumludur.

- b) Bankalar, Depolarını Merkez Bankası Ankara ve/veya İstanbul Şubelerinde açabilirler. Birden fazla Merkez Bankası Şubesi nezdinde Depo açmayı talep eden bankalar ücret ve Deponun gerektirdiği diğer yükümlülükleri ayrı ayrı yerine getirmek kaydıyla bu Depoları açabilirler.
- c) Merkez Bankası Tarifeler Yönetmeliği çerçevesinde belirlenen Depo ücreti her yıl bir yıllık peşin olarak tahsil edilir. Yıl sonunda depo hesaplarının işlem hacimlerine bakılarak ek ücret tahsil edilir. Deponun bir yıllık süre dolmadan kapatılması halinde ücret kısmen veya tamamen iade edilmez.
- ç) Merkez Bankası Depoyu her zaman kapatma ve ilgili bankaları efektifleri geri almaya davet etme hakkına sahiptir.
- d) Bankaların Depolarına efektif yatırmak veya efektifleri geri almak için iş günlerinde gişe saatlerinde Merkez Bankası Şubelerine başvuruda bulunmaları gerekir.
- e) Depodan çekiliş işlemlerinde Depoya teslim edilen veya Depoya aktarılan efektif kupürleri esas alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Döviz Piyasaları Teminat Sistemi

MADDE 11 - (1) Döviz Piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankaların her biri için Döviz Piyasaları Müdürlüğü tarafından ayrı ayrı işlem limiti belirlenir. Bankalar kendilerine tahsis edilen bu limitler çerçevesinde grup ve tranşlara ayrılır.

Teminata Kabul Edilecekler

MADDE 12 - (1) Bankalar aşağıda belirtilen kıymetleri teminat olarak getirebilirler:

- a) Teminat döviz depoları
- b) Teminat efektif depoları
- c) Yabancı devlet ve hazinelerince ihraç edilen bono ve tahviller
- ç) Merkez Bankası likidite senetleri
- d) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Türk Lirası, döviz ve dövize endeksli DİBSler ile HMKŞ tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları
- e) Uluslararası Menkul Kıymetler

Genel Esaslar

MADDE 13 - (1) Döviz Piyasaları teminat sisteminin genel esaslarına ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır:

- a) Döviz Piyasalarında işlem yapacak bankalar yukarıda belirtilenlerden bir veya birkaçını teminat olarak getirebilir.
- b) Bankalar, hangi teminat türünden ne kadarlık bir oranda teminat tesis etmek istediklerini kendileri belirlerler.
- c) Teminat olarak getirilenler karşılığında bankalara tanınan limitler çerçevesinde işlem yapabilecekleri tutarlar; içinde buldukları grup ve tranşlar, teminat çeşitlerine göre belirlenen fazla bulundurma oranları ve blokaj sırası dikkate alınarak hesaplanır (**Ek.5**).
- ç) Teminat olarak getirilen DİBSler, kira sertifikaları ve likidite senetlerinin teminat değeri hesaplanırken Merkez Bankasınca ilan edilen Resmi Gazete fiyatları esas alınır.
- d) Döviz Piyasaları teminatları ABD doları üzerinden günlük olarak hesaplanır. Teminata getirilen Türk Lirası cinsinden kıymetlerin ABD doları karşılıkları günlük olarak Merkez Bankası gösterge niteliğindeki döviz satış kuru üzerinden hesaplanır.
- e) Bankalar EMKT sistemi dışındaki tüm teminat işlemlerine ilişkin olarak gerekli bilgileri içeren “Döviz Piyasaları EMKT Dışı Teminat Giriş/Çıkış Formu”nu Döviz Piyasaları Müdürlüğüne iletirler (**Ek.6**).
- f) EMKT sistemi aracılığıyla teminata konu olan kıymetler en geç saat 17.00’ye kadar transfer edilir.
- g) Bankalar ISIN kodunu ve miktarını belirttikleri kıymetlerin kendilerine ait bir depodan yine kendilerine ait başka bir depoya aktarmak istediklerinde D07 mesajı gönderirler. Bankalar kendi teminat depoları arasında aktarım işleminin yapılması için yetkilendirme için bildirim mesajı olan D08 mesajını gönderirler.
- h) Merkez Bankasından ilgili depolar arasında kıymet aktarımı için yetkinin verildiğini ya da verilmediğini bildiren D09 mesajı gönderilir.
- ı) Merkez Bankası teminatları kabul edip etmeme ve teminatlar üzerinde tasarruf edilmesini engelleyen haciz ve tedbir gibi uygulamalar karşısında ek teminat talep etme konularında yetkilidir.

Teminat Esasları

MADDE 14 - (1) Döviz Piyasalarında teminata kabul edilecek kıymetlere ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır:

a) Teminat Döviz Depoları

- 1) Bankalar teminat olarak getirecekleri dövizleri Merkez Bankasının ilgili döviz cinsi için seçtiği yurtdışı muhabirine yatırır.
- 2) Bankalar kendilerine tahsis edilen teminat döviz deposu limitleri dahilinde Teminat Döviz Deposu getirebilirler.

- 3) Teminat olarak tesis edilecek döviz depoları için en az tesis tutarı ABD doları için 20 milyon, euro için 5 milyondur. Bu tutarı aşan miktarlar için 1 milyon ve katları esas alınır.
- 4) Teminat Döviz Depoları ABD doları ve euro cinsinden getirilebilir. Gerek görülmesi durumunda Merkez Bankasının belirleyeceği diğer para birimleri de teminat olarak kabul edilebilir.
- 5) Teminat Döviz Depolarının vadesi 2 hafta veya 1 aydır⁴.
- 6) Tesis edilen teminat döviz depoları vade sonunda kapatılabilir ya da vadeleri uzatılabilir. Döviz Depolarının teminat olarak kullanılabilmesi için vade başlangıcından 2 iş günü, kapatma ve uzatma isteminde ise vadesinden 3 iş günü önce saat 15.30'a kadar Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ve EMKT Dışı Teminat Giriş/Çıkış Formu ile başvurulması gerekir, başvuru yapılmaması durumunda söz konusu depolar otomatik olarak uzatılır.⁵
- 7) Kapatılan depolar vadesinden 2 iş günü önce teminat olma özelliğini yitirirler. Vadesi gelen teminat döviz depolarının faiz hariç olmak üzere geri ödemeleri, ilgili bankaların muhabir hesaplarına veya bankaların nezdimizde bulunan İhbarlı Döviz Mevduat Hesaplarına yapılabilir.⁶
- 8) Vade sonunda elde edilecek yabancı para faiz gelirleri, vade tarihinde geçerli olan, Bankamızca ilan edilen gösterge niteliğindeki döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek vade sonunda ilgili bankalara ödenir.
- 9) Bankalardan Teminat Döviz Depoları için herhangi bir masraf alınmaz.
- 10) Teminat Döviz Depolarına uygulanacak faiz oranları kamuoyuna duyurulur.

b) Teminat Efektif Depoları

- 1) Bankalar ABD doları ve euro cinsi efektiflerini teminat olarak Merkez Bankasının Ankara ve/veya İstanbul Şubelerinde kendi adlarına açtıkları Teminat Efektif Deposu Hesabına yatırabilirler.
- 2) Teminat Efektif Deposu Hesaplarına faiz tahakkuk ettirilmez.
- 3) Gerek görülmesi durumunda Merkez Bankasının belirleyeceği diğer para birimleri de teminat olarak kabul edilebilir.
- 4) Bankalar, Teminat Efektif Deposuna efektif getirme isteklerini ilgili Şubeye ve Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ve yazı ile bildirirler.
- 5) Teminat olarak getirilen efektifler cinslerine göre ayrılmış kupürlerden oluşur, bu kupürler temiz, yıpranmamış, deste halinde, sayılmış ve bandrollü olarak, kupür dökümünü içeren bir liste ekinde Merkez Bankasının Ankara ve/veya İstanbul Şubesine teslim edilir.

⁴ 16 Mayıs 2016 tarihi itibarıyla değişik

⁵ 18 Ocak 2016 tarihi itibarıyla değişik

⁶ 21 Kasım 2016 tarihi itibarıyla değişik

- 6) Efektif deposu şeklinde tesis edilen teminatlar Şube tarafından Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ve yazı ile bildirilir.
- 7) Bankalar; sayım, inceleme ve kabulleri tamamlanan efektiflerini doğrudan Teminat Efektif Deposuna aktarabilecekleri gibi mevcutta Serbest Efektif Deposunda bulunan tutardan da aktarım yapabilirler.
- 8) Bankalar, Teminat Efektif Deposundan efektif çekme isteklerini ilgili Şubeye ve Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ve yazı ile bildirirler.
- 9) Şube, Döviz Piyasaları Müdürlüğünden aldığı onay doğrultusunda bankanın istediği tutarda efektifi bankaya doğrudan verir veya bankanın Serbest Efektif Deposuna aktarır.
- 10) Efektifler yatırıldığı şubeden çekilebilir.

c) Uluslararası Menkul Kıymetler

- 1) Bankalar, vade yapıları ve özellikleri Merkez Bankasınca değerlendirilerek kabul edilen Uluslararası Menkul Kıymetleri Merkez Bankasının yurt dışı muhabirleri veya işlem yaptığı takas kuruluşları nezdindeki senet saklama hesabına teminat olarak yatırabilirler.
- 2) Teminata Uluslararası Menkul Kıymet getiren bankaların kendilerine ait bir senet saklama hesabı bulundurmaları veya kendileri için açılan Takasbank'ın uluslararası saklama kuruluşlarındaki hesabını kullanmaları ve teminat işlemlerinin sağlıklı yürütülebilmesi amacıyla aynı senet saklama hesabını kullanmaları gerekir.⁷
- 3) Bankaların teminat olarak getirmek istedikleri Uluslararası Menkul Kıymete ve senet saklama hesaplarına ilişkin bilgileri Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ile ve yazılı olarak en az 3 iş günü öncesinden bildirmeleri gerekir.
- 4) Kıymete ilişkin bilgilerde; kıymetin tanımının, ISIN kodunun, nominal değerinin, döviz cinsinin, Merkez Bankası senet saklama hesabına aktarılacağı valör tarihinin, kupon faizinin, faiz dönem bilgilerinin ve kıymetin teslim edileceği hesap numarasının yer alması gerekir.
- 5) Kıymetlere ilişkin teminat çıkış işlemleri ile kupon ödeme işlemlerinin en az 3 iş günü öncesinde Döviz Piyasaları Müdürlüğüne telefon ile ve yazılı olarak bildirilmesi gerekir. Gerekli bildirim yapılmaması durumunda sorumluluk ilgili bankaya aittir.
- 6) Kıymetlerin kupon tutarları, Merkez Bankasının saklama hesabına ya da muhabir hesabına giriş yapıldığı görülmeden ilgili bankaya ödenmez. Kupon

⁷ 3 Ekim 2016 tarihi itibarıyla değişik

ödemeleri bankaların iki gün ihbarlı döviz tevdiat hesaplarına alacak geçilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

- 7) Kıymetlerin, günlük teminata esas alınacak değerleri, kıymetlerin tahakkuk etmiş kupon faizini veya kira getirisini de içeren piyasa değerleri takip edilerek Merkez Bankasınca belirlenir. Söz konusu kıymetler vadesine 5 iş günü kaldığında teminat olma özelliklerini kaybeder⁸.

d) DİBS - Likidite Senetleri - HMKVŞ Tarafından Yurt İçinde İhraç Edilen Kira Sertifikaları

- 1) Bankalar Merkez Bankasınca ihraç edilen likidite senetlerini, Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Türk Lirası, döviz ve döviz endeksli DİBS'leri ve HMKVŞ tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikalarını teminat olarak getirebilirler.
- 2) EMKT Sistemi üyesi olan bankaların söz konusu kıymetleri Döviz Piyasalarına teminat olarak getirebilmeleri için öncelikle EMKT sisteminde Döviz Piyasaları Teminat Deposu açtırmaları ve getirmek istedikleri kıymeti bu depoya aktarmaları gerekir.
- 3) EMKT Sistemi üyesi olmayan bankaların ise bu amaçla Ankara ve/veya İstanbul Şubesi nezdinde Döviz Piyasaları Teminat Deposu açtırmaları ve getirmek istedikleri kıymeti bu depoya aktarmaları gerekir.
- 4) EMKT Sisteminde yer alan söz konusu kıymetlerin Döviz Piyasaları Teminat sistemine her türlü giriş/çıkışları için bankaların taleplerini D07 mesajı ile Merkez Bankasına iletmeleri gerekir.
- 5) Kıymetlerin teminat sistemine giriş/çıkışları Döviz Piyasaları Müdürlüğü yetkililerininin D09 mesajıyla onay vermeleri ile gerçekleştirilir.
- 6) EMKT Sistemi üyesi olmayan bankaların Döviz Piyasaları teminatı ile ilgili giriş/çıkışlarını Döviz Piyasaları Müdürlüğüne ve ilgili Merkez Bankası Şubesine telefonla ve yazılı olarak bildirmeleri gerekir.
- 7) Bu kıymetler vadelerine 1 iş günü kaldığında teminat olma özelliklerini yitirirler.
- 8) İşlem gerçekleştiren bankaların teminat deposuna teslim edilen kıymetlere, diğer koşullar aynı kalmak üzere vadeye en yakın olanlarından başlanarak blokaj konulur.
- 9) Bankaların döviz piyasalarında gerçekleştirdikleri işlemler nedeniyle EFT-EMKT Sisteminde ya da üye olmayan bankalar için Merkez Bankası Şubelerinde açılan Döviz Piyasaları Teminat Depolarından saklama ücreti alınmaz.
- 10) EFT-EMKT Sistemi üyesi olan bankaların teminat olarak getirdikleri kuponlu devlet tahvillerinin kupon ödemeleri EFT sistemi ile doğrudan bankaya yapılır.

⁸ 9 Mart 2016 tarihi itibarıyla değişik

- 11) EMKT Sistemi üyesi olmayan bankaların Merkez Bankası Şubelerine teminat olarak getirdikleri kuponlu devlet tahvillerinin kupon ödemelerine ilişkin mali servis işlemleri ilgili bankaların kendi sorumluluğundadır.
- 12) Söz konusu kıymetlerin teminat değerleri Resmi Gazete fiyatları ile hesaplanır.
- 13) Türk Lirası cinsinden ihraç edilen DİBS ve HMKVŞ tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları için geçerli olan kurallar, Hazine Müsteşarlığı'nca yurt içinde ihraç edilen döviz ve dövize endekli DİBS ve HMKVŞ tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları için de uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Efektif Teslimatına İlişkin Esaslar

MADDE 15 - (1) Bankalar, her bir Merkez Bankası Şubesi nezdindeki işlemlerini tek bir şubesi kanalıyla yürütür.

(2) Bankalar, Serbest Efektif Deposuna ilişkin işlemler için ilgili Merkez Bankası Şubeleri nezdinde Serbest Tevdiat Hesabı açarlar.

(3) Bankalar Teminat ve Serbest Efektif Deposu ile ilgili işlemlerini Merkez Bankası Ankara ve/veya İstanbul Şubesi nezdinde gerçekleştirebilirler. Piyasa işlemleri ise tüm Merkez Bankası Şubeleri nezdinde yapılabilir.

(4) Teminat Efektif Deposu ve Serbest Efektif Deposuna yatırılan efektifler, hangi Merkez Bankası Şubesinde saklanıyorsa ancak o Merkez Bankası Şubesinden veya gerektiğinde Merkez Bankası'nca uygun görülen başka bir Merkez Bankası Şubesinden teslim alınır.

(5) Efektiflerin tahsilat, tediye, sayım ve incelenmesine ilişkin işlemler Emisyon Genel Müdürlüğü'nün ve Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü'nün düzenlemeleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yükümlülükler, Borcun Muaccel Hale Gelmesi, Temerrüt Durumu ve Tasfiye Süreci

Piyasa Üyelerinin Yükümlülükleri

MADDE 16 - (1) Piyasa üyelerinin bu talimat ve ekinde yer alan tüm kurallara uygun hareket etmeleri gerekir.

(2) Döviz Piyasaları bünyesinde gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan Türk Lirası ve döviz ödemeleri işlem valöründeki TCMB ödeme sistemlerinin kapanış saatine kadar gerçekleştirilir. Merkez Bankası'nın uygun görmesi halinde döviz ödemeleri ilgili döviz için olan ödeme sisteminin kapanış saatine kadar gerçekleştirilebilir.

(3) Bankaların işlemlerine karşılık bulundukları teminatların değerlerinin fiyat ve kur hareketleri gibi nedenlerden dolayı gün başı itibarıyla Merkez Bankasınca belirlenen teminat gereğinin altına düşmesi durumunda söz konusu banka “yasaklı banka” olarak tanımlanır. Teminatları işlemlerini tam olarak karşılamayan bankalardan ilave teminat getirmeleri istenir. Bankaların teminat tamamlama çağrısına kendilerine bildirilen süre içerisinde uymaları gerekir. Yasaklı banka teminat açığını tamamlamadığı sürece piyasada işlem gerçekleştiremez. Teminat tamamlama yükümlülüğünü ertesi iş günü saat 11.30’a kadar yerine getiremeyen bankalar temerrüde düşmüş sayılır.

(4) Yapılacak işlemlerde faiz geliri üzerinden hesaplanan BSMV faiz geliri elde eden (borç veren) tarafın yükümlülüğünde olup, söz konusu verginin ilgili vergi dairesine faiz geliri elde eden tarafından yatırılması gerekir. İşlemlerden alınan komisyon üzerinden hesaplanan BSMV, Merkez Bankasınca ilgili bankadan tahsil edilerek vergi dairesine yatırılır.

(5) Bankaların Döviz Piyasalarında gerçekleştirilen işlemleri nedeni ile yapacakları havale, virman ve EFT/İhS/EMKT mesaj tutarları üzerinden Merkez Bankası Tarifeler Yönetmeliği’nin ilgili maddelerinde belirlenmiş tutar ve oranlarda komisyon ve ücret tahsil edilir.

(6) Merkez Bankası bankalardan, Kanun ve mevzuat ile kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek amacıyla her türlü bilgi ve belgeyi, belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde ister. Bankalar, kendilerinden istenen bilgileri Merkez Bankasının belirleyeceği süre içinde vermeye mecburdurlar. Bankalar, bu bilgileri Merkez Bankasının belirleyeceği usul ve esaslara göre doğru olarak vermekle yükümlüdürler. Merkez Bankası, gerektiğinde kendisine verilmesi gereken bilgileri doğru ve zamanında vermeyen bankaların piyasa üyeliğini somut olayın niteliğine, sonuçlarına ve ihlalin ağırlığına göre geçici veya sürekli olarak sınırlayabilir veya durdurabilir. Banka, bu bilgilerin doğru olup olmadığını ilgililer nezdinde araştırmaya ve denetlemeye, ek bilgi ve belge istemeye yetkilidir.

(7) Merkez Bankası, TCMB Ödeme Sistemleri genel işleyişinde veya bankacılık sisteminde sistemik sorunların oluşması halinde veya önüne geçilmesi amacıyla bu talimatta yer alan gecikmeli işlem ve temerrüt hükümlerini askıya alabilir ya da tamamen uygulamayabilir.

(8) Bu talimat çerçevesinde belirtilen temerrüt durumuna düşen ya da 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununa ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Mevzuata, Merkez Bankasının düzenlemelerine, ilgili taahhütname ve genel kabul görmüş standartlara ve teamüllere aykırı davranan bankaların somut olayın niteliğine,

sonuçlarına ve ihlalin ağırlığına göre piyasa üyeliği geçici veya sürekli olarak sınırlanabilir veya durdurulabilir.

(9) Merkez Bankası bünyesindeki piyasaların herhangi birinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen bankanın, söz konusu piyasaların tümünde işlem yapma yetkisi somut olayın niteliğine, sonuçlarına ve ihlalin ağırlığına göre geçici veya sürekli olarak kaldırılabilir.

Borcun Muaccel Hale Gelmesi

MADDE 17 - (1) Döviz Piyasalarında teminat alınmaksızın gerçekleştirilen işlemlerden doğan borçlar, Türk Lirası yükümlülükler ve Türk Lirası karşılığı gerçekleştirilen döviz yükümlülükler için işlem valöründeki TCMB ödeme sistemlerinin kapanış saatinde, diğer piyasa işlemlerinden kaynaklanan döviz yükümlülükleri için ise işlem valöründeki ilgili döviz ödeme sistemlerinin kapanış saatinde muaccel hale gelir.

Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi (Temerrüt) Durumu

MADDE 18 - (1) Temerrüt, piyasa üyelerinin Döviz Piyasalarına karşı olan yükümlülüklerini bu uygulama talimatında belirlenen sürelerde ve tam olarak yerine getirmemesi durumudur. Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ya da gecikilerek yerine getirilmesi durumunda banka ihtaraya gerek kalmadan temerrüde düşmüş sayılır. Temerrüt durumunda Merkez Bankası talimatları ve bankalarca imzalanmış bulunan taahhütnameler çerçevesinde işlem yapılır.

(2) Temerrüt halinde, ilgili bankanın ödemekle yükümlü olduğu tutar, Merkez Bankası nezdindeki teminat hesapları dahil, türü ve niteliği ne olursa olsun hesaplarında bulunan para ve kıymetli evraktan aynen, ihtarsız, ihbarsız, itirazsız tek yanlı olarak tahsil ve ifa olunur. Teminatla bulunan varlıklardan öncelikle hangisinin kullanılacağına Merkez Bankasınınca karar verilir.

(3) Döviz Piyasalarında teminat karşılığı gerçekleştirilen işlemlerden doğan döviz yükümlülüğünün ilgili döviz ödeme sisteminin kapanış saatine kadar yerine getirilememesi durumunda, ihtaraya gerek kalmadan, ilgili kuruluştan maruz kaldığı maliyetlere ilave olarak, işlemin valörü ile yükümlülüğün yerine getirildiği ya da teminat olarak tutulan kıymetlerin nakde çevrildiği tarihler arasındaki süre için yükümlülük tarihindeki gecelik LIBOR oranına 300 baz puan ilave edilerek bulunan faiz oranı üzerinden hesaplanan cezai faiz tahsil edilir. LIBOR faiz oranının negatif olması durumunda bu oran sıfır olarak kabul edilir.

(4) Döviz Piyasalarında gerçekleştirilen işlemlerden doğan Türk Lirası yükümlülüğünün ya da Türk Lirası karşılığı gerçekleştirilen Merkez Bankası taraflı işlemlerden kaynaklanan döviz yükümlülüğünün EFT kapanış saatine kadar yerine getirilememesi durumunda ihtara gerek kalmadan, işlemin valörü ile yükümlülüğün yerine getirildiği ya da teminat olarak tutulan kıymetlerin nakde çevrildiği tarihler arasındaki süre için, yükümlülük tarihinde Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranının 1,5 katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak oran üzerinden hesaplanan cezai faiz tahsil edilir.

(5) Teminat tamamlama yükümlülüğünü ertesi iş günü 11.30'a kadar yerine getirmeyen yasaklı bankadan eksik yükümlülüğün yerine getirildiği tarihe kadar geçen süre için gecelik LIBOR oranına 300 baz puan ilave edilerek bulunan faiz oranı üzerinden hesaplanan cezai faiz tahsil edilir. Yasaklı banka teminat açığını karşılayana kadar piyasa işlemlerine katılamaz.

Tasfiye Süreci

MADDE 19 - (1) Merkez Bankası işlemlerden doğan yükümlülüğünü yerine getirmeyen bankanın ertesi iş günü saat 11.30'a kadar yükümlülüğünü yerine getirmesini ister ve söz konusu borç ve cezai faizi karşılığında, hesaplanan tutar kadar işlem karşılığı teminatına bloke koyar.

(2) Bankanın Merkez Bankası nezdindeki Döviz Piyasaları teminat hesaplarında yeterli teminat bulunmaması halinde, Merkez Bankası nezdindeki tüm hesaplarına gerekli tutarda bloke konur.

(3) Ertesi iş günü saat 11.30'a kadar borcun faiziyle birlikte ödenmemesi halinde, Merkez Bankası, bankanın teminatında bloke konulan kıymetlerini nakde çevirerek yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlar.

(4) Merkez Bankası, teminat olarak alınmış olan DİBS ve HMKŞ tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları ile likidite senetlerinin, üçüncü taraflara, teminatların bedeli Merkez Bankasınca belirlenmek koşuluyla satılabilir veya satışın mevcut piyasa koşullarında uygun olmadığına karar vermesi halinde bu kıymetleri kendisi satın alabilir.

(5) El konulan kıymetler Merkez Bankasınca uygun görülen fiyatlardan ikincil piyasada satılabilir veya Merkez Bankasının uygun görmesi halinde, BIST Kesin Alım/Satım Pazarında oluşan ortalama fiyattan ya da Resmi Gazete fiyatından Bankanın işleme konu

yükümlülüğünü karşılayacak kadar tutarı Merkez Bankası portföyüne alınabilir. Kalan kıymetler bankaya iade edilir.

(6) Kıymetlerin portföye alınması veya nakde çevrilmesi neticesinde Merkez Bankası aleyhine bir fark oluşması durumunda ise, uğranılan zarar, Türk Lirası kıymetler için Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranının 1,5 katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak oran üzerinden; döviz olarak tutulan kıymetler için gecelik LIBOR oranına 300 baz puan ilave edilerek bulunan faiz oranı üzerinden hesaplanan cezai faiz uygulanarak ilgili bankadan tahsil edilir. Söz konusu tutar tahsil edilinceye kadar cezai faiz uygulaması borcun tahsil edilemeyen kısmı için devam eder. LIBOR faiz oranının negatif olması durumunda bu oran sıfır olarak kabul edilir.

(7) Yükümlülüğünü yerine getirmeyen bankaların Döviz Piyasalarında teminat olarak bulundurdukları Uluslararası Menkul Kıymetler üçüncü taraflara, teminatların bedeli Merkez Bankasınca belirlenmek koşuluyla satılabilir. Mevcut piyasa koşullarında satışın uygun olmadığına karar verilmesi halinde bu kıymetleri Merkez Bankası satın alabilir. Bankanın işleme konu yükümlülüğünü karşılayacak kadar kıymeti Rezerv Yönetimi Müdürlüğü portföyüne alınabilir veya uygun görülen bir zamanda ikincil piyasada satılır. Kalan kıymetler bankaya iade edilir.

(8) Döviz Piyasalarında teminat olarak bulundurulmuş Teminat Efektif ve Döviz Depolarının bankanın işleme konu yükümlülüğünü karşılayacak kadar olan tutarı Rezerv Yönetimi Müdürlüğü portföyüne alınır. Kalan tutarlar bankaya iade edilir.

(9) Teminata konu dövizlerin nakde çevrilmesinde Merkez Bankasınca belirlenen kurlar esas alınır.

(10) Teminatların tamamının aynı gün nakde çevrilememesi halinde, cezai faiz uygulaması, yeteri kadar teminatın nakde çevrilerek borcun ödenmesine kadar, borcun tahsil edilemeyen kısmı için devam eder.

(11) Teminattaki kıymetlerin hangi sıralamada nakde çevrileceği Merkez Bankasınca belirlenir.

(12) Bankalar piyasalara üye olmakla bu şartları kabul etmiş sayılırlar.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 20 - (1) Bu uygulama talimatı 16 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 - (1) Bu uygulama talimatı Merkez Bankası Başkanı tarafından yürütülür.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

MADDE 22 - (1) Bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihte, yürürlükte bulunan Ağustos 1988 tarihli “Döviz ve Efektif Piyasaları Uygulama Talimatı” ve bu talimata ek düzenlemeler yürürlükten kalkar.

Ek.1

**DÖVİZ PİYASALARI
BANKA TANITIM FORMU**

BANKANIN TİCARET ÜNVANI :

TİCARET SİCİL NO. :

VERGİ KİMLİK NO. :

FAALİYET KONUSU:

**TELEFON/FAKS NO
(KODU İLE BİRLİKTE)**

**SANTRAL
TELEFON NO:**

**SANTRAL
FAKS NO:**

DÖVİZ PİYASALARI İŞLEMLERİNİ GERÇEKLEŞTİRECEK BİRİMİN

ADI:

YAZIŞMA ADRESİ:

TELEFON VE FAKS NUMARASI:

MUHABİR BANKA BİLGİLERİ:

DÖVİZ CİNSİ BANKANIN TİCARET ÜNVANI SWIFT KODU HESAP NUMARASI

ADI SOYADI:

ÜNVANI:

İMZA:

TARİH:

**DÖVİZ PİYASALARI
YETKİLİ TANITIM FORMU**

DÖVİZ PİYASALARI İŞLEMLERİNİ GERÇEKLEŞTİRECEK YETKİLİLERİN

ÜNVANI :

ADI SOYADI :

UYRUĞU * :

TC KİMLİK NO.* :

DOĞ.YERİ/TARİHİ * :

ANNE ADI* :

BABA ADI * :

TEL.NO. :

CEP TEL NO. :

E-POSTA :

Yukarıda belirtilen kişiler, Bankamıza tanınan işlem limitleri dahilinde işlem yapmaya yetkilidir.

ADI SOYADI:

ÜNVANI:

İMZA:

TARİH:

*: MASAK düzenlemeleri çerçevesinde talep edilmektedir.

DÖVİZ PİYASALARI TAAHHÜTNAMESİ
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İDARE MERKEZİ

Döviz Piyasalarına kabul edilmemiz halinde;

1. Döviz Piyasalarında gerçekleştirilecek tüm işlemler için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu konudaki yönetmelik, genelge ve talimat hükümleri ile bu taahhütname şartlarının uygulanacağını,
2. Bu piyasalarda gerçekleştirilecek işlemlerle ilgili olarak Bankanızın her türlü düzenleyici ve değiştirici idari yetkiye sahip olduğunu,
3. Döviz Piyasalarında Bankamızın işlem yapma limitlerinin tespiti ve bu limitlerin değiştirilmesi konularında Bankanızın yetkili olduğunu,
4. Bankanız talimatları uyarınca, fazla bulundurma oranları da dikkate alınarak Bankamızca tesis edilmesi gereken teminat miktarının takip ve temini ile mükellef olduğumuzu,
5. Döviz Piyasalarında, Bankanızca kararlaştırılacak kapanış saatine kadar açıkça vazgeçilmeyen işlem talep ve tekliflerimizin gün içinde geçerliliğini koruyacağını ve bağlayıcı sonuçlar doğuracağını, gerçekleşmeyen talep ve tekliflerimizin piyasa kapanışında otomatik olarak iptal edilmiş sayılacağını, talep ve tekliflerde vazgeçmenin ancak piyasanın açılış ve kapanış saatleri arasında yapılacağını, Bankamızca herhangi bir işlem talep ve teklifi yapıldığında bu isteklerin her an gerçekleşmiş olabileceğini dolayısıyla vazgeçme kararımız bildirildiğinde, daha önce yaptığımız isteklerin gerçekleşmiş olması halinde vazgeçme isteğimizin geçersiz sayılacağını ve önceki isteğimiz sonuçları ile bağlı kalacağımızı,
6. Döviz Piyasalarında yapacağımız işlemler dolayısıyla üstlendiğimiz anlaşma konusu tutar ve para cinsinin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu konudaki yönetmelik, genelge ve talimatlarında öngörülen süre içinde nakden teslim edilmediği veya Ankara Şubeniz nezdindeki Serbest Mevduat Hesabımızda ve Bankanızca belirlenecek diğer muhabir bankaların ilgili hesaplarında hazır bulundurmadığımız takdirde ve/veya ödemelerin tatili, aciz, haciz, konkordato ve iflas hallerinde Bankanızın, bu meblağı nezdinizde bulunan herhangi bir hesabımızdan ya da teminatlarımızdan mahsuben tahsile yetkili olduğunu, bu borcumuzu yatırıncaya ya da portföyünüzde teminat olarak tutulmakta olan kıymetlerimiz nakde çevrilinceye kadar geçen günler için, ihtara gerek kalmadan talimatlarınızda öngörülen cezai faiz oranında temerrüt faizi ödeyeceğimizi, Bankanız tarafından yapılacak bu çeşit tahsillerde mahsubun İcra ve İflas Hukuku açısından Bankanız kasasına girmiş değer sayılacağını; alacakları ile sınırlı olmak üzere bunlar üzerinde Bankanızın rehin ve hapis hakkına sahip bulunduğunu,
7. Teminata konu kıymetlerin nakde çevrilmesinde Merkez Bankasınca belirlenen kurların esas alınacağını,
8. Döviz Piyasalarında gerçekleştirilecek işlemler için Bankanızca tarafımıza bildirilen komisyon oranları üzerinden komisyon ödemeyi,
9. Döviz Piyasalarındaki işlemlerin herhangi bir aşamasında doğacak Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin tarafımızca ödeneceğini,
10. Bankanıza tevdi edilen efektiflerin sigorta ettirilmesinde Bankanızın yetkilendirilmediğini, tarafımızdan yapılmasının yazılı olarak bildirilmesi halinde,

yazılı talimatımız gereği işlem yapılmasının bu maddenin istisnası olacağını, sigorta giderlerinin Bankamızca aynen ödeneceğini,

11. Döviz Piyasalarındaki işlemlerin telefon/EFT/İHS talep ve teklifleri ile başlayıp Bankanızdan gelen teyit mesajları ile gerçekleşmiş sayılacağını,
12. Döviz Piyasalarında, Bankanızca tespit edilen çalışma saatleri dışındaki taleplerimizin dikkate alınmayacağını, bu saatlerin Bankanızca tarafımıza bildirilerek değiştirilebileceğini, Döviz Piyasalarında gerçekleştirilen işlemlerle ilgili uyumsuzluk durumunda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince Bankanızın resmi belge niteliğindeki kayıt ve defterleri ile belge niteliğindeki yazılı veya basılı metin, görüntü, ses kaydı vb. verilerin esas ve delil olarak teşkil edileceğini,
13. 1211 sayılı Bankanız Kanunu ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kararlarla ilgili olarak ve diğer konularda da Bankanızca çıkartılan yönetmelik, genelge ve talimat hükümlerine, bu taahhütname şartlarına veya genel kabul görmüş kurallar ve standartlara aykırı davranmamız halinde, 1211 sayılı Kanunun 43. maddesinin Bankanıza verdiği yetkiye istinaden piyasa üyeliğimizin geçici veya sürekli olarak sınırlandırılabilceğini veya durdurulabileceğini,
14. İhtilaf halinde Ankara mahkemelerinin ve icra dairelerinin yetkili olacağını, aşağıda yazılı adresi yasal ikametgah olarak kabul ettiğimizi ve bu adrese yapılacak tebligatın tarafımıza yapılmış sayılacağını, adres değişikliğini derhal iadeli taahhütlü mektupla bildirmediğimiz takdirde bu adrese yapılacak tebligatın geçerli olduğunu kabul ve taahhüt ederiz.

Banka Adı _____ :

Yetkili İmzalar _____ :

İsimler _____ :

Ünvanlar _____ :

İmza Tarihi _____ :

Ek.4

SERBEST EFEKTİF DEPOSU TAAHHÜTNAMESİ
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İDARE MERKEZİ

Bankanız nezdinde Serbest Efektif Deposu tesis ettiğimiz takdirde;

1. Bankanızdaki serbest depoya tevdi ettiğimiz efektifler Bankanızca korunacaktır.
2. Bankanız yasalarla belirlenen mücbir haller dışında ancak doğrudan doğruya doğacak zararlardan sorumludur.
3. Efektiflere karşı iflas, haciz türünden el konmalarda Bankanız İcra İflas Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyacaktır.
4. Bankanız serbest depoya tevdi edilen efektifler için muhafaza yerini belirlemekte, yerini değiştirmekte yetkilidir. Bu işlemlerden dolayı tarafımızca Bankanıza yönelik bir sorumluluk iddiasında bulunulmayacaktır.
5. Bankanıza tevdi edilen efektiflerin sigorta ettirilmesinde Bankanız yetkilendirilmemiştir. Tarafımızdan yapılmasının yazılı olarak bildirilmesi halinde, yazılı talimatımız gereği işlem yapılması bu maddenin istisnası olacaktır. Sigorta giderleri Bankamızca aynen ödenecektir.
6. Bankamızın iflası, varlığının sona ermesi, aczi, Bankalar Kanununa göre işlemlerinin durdurulması, birleştirilmesi veya devri nedeniyle doğacak her türlü ihtilaf hallerinde Bankanız bu taahhütnameyi iptal etmek hakkına sahip bulunduğu gibi, alacakları ile sınırlı olmak üzere serbest depoya tevdi edilen efektifler üzerinde rehin ve hapis hakkına sahip olacaktır. Bankanıza vermiş olduğumuz taahhütnamelerimizdeki hükümler gereği, Bankanızın mahsuben tahsil yetkisi kabul edilmiş olduğundan yukarıdaki hallerin herhangi birinin vukuunda Bankanıza olan; hangi işlem ve hesap ürünü olursa olsun doğmuş ve doğacak borçlarımız tutarında efektiflerimizin mahsubu işlemi cebri icra ve iflas uygulamaları açısından "alacaklının kasasına geçmiş değer " sayılacaktır.

Mahsup işlemi, işlemin yapıldığı günkü tarihte Bankanızca Resmi Gazete'de yayımlanan gösterge niteliğindeki efektif alış kuru üzerinden yapılacaktır.

7. Bu taahhütname bir yıl müddetle geçerlidir. İmza tarihinden başlayan bu süre, taraflardan birinin sürenin bitiminden 15 gün önce yazılı vazgeçme beyanı ile vazgeçilmedikçe hitamından itibaren birer yıl süre ile sürekli yenilenir. Vazgeçme halinde nezdinizdeki efektiflerin geri alınma yükümlülüğü 10 gün içinde yerine getirilecektir. Bu süre geçtikten sonra teslim alınmayan efektifler yeniden depo edilmiş sayılarak taahhüdün bir yıl süre ile yenilenmesi sonucunu doğurur. Taahhütnameimiz geçerli olduğu sürece serbest efektif deposu kullanılsın veya kullanılsın yıllık depo ücretini ödeyeceğimizi kabul ederiz.

Depoya yatırılan efektifler, hangi şubemizde depo ediliyorsa ancak o şubeden veya gerektiğinde Merkez Bankasınınca uygun görülen şubeden teslim alınır.

8. İhtilaf halinde Ankara mahkemelerinin ve icra dairelerinin yetkili olacağını, tarafınıza yasal ikametgah olarak bildirilen adrese yapılacak tebligatın tarafımıza yapılmış sayılacağını, adres değişikliğini derhal iadeli taahhütlü mektupla bildirmediğimiz takdirde bu adrese yapılacak tebligatın geçerli olduğunu beyan ve kabul ederiz.

Banka Adı:

Yetkili İmzalar :

İsimler :

Ünvanlar :

İmza Tarihi :

DÖVİZ PİYASALARI TEMİNAT SİSTEMİ

TEMİNAT ÇEŞİTLERİ (Blokaj Sırasına Göre)	FAZLA BULUNDURMA ORANLARI Traşlara Göre (%)		
	1.Traş	2.Traş	3.Traş
TEMİNAT DÖVİZ DEPOLARI	5	6.5	8.5
TEMİNAT EFEKTİF DEPOLARI	10	11	12
YABANCI DEVLET BONO VE TAHVİLLERİ	17	20	23
MERKEZ BANKASI LİKİDİTE SENETLERİ	20	25	30
VADESİNE 1 YILDAN AZ KALAN DİBS'LER (TL, DÖVİZ VE DÖVİZE ENDEKSLİ) VE YURT İÇİ KİRA SERTİFİKALARI	20	25	30
VADESİNE 1 YILDAN ÇOK KALAN DİBS'LER (TL, DÖVİZ VE DÖVİZE ENDEKSLİ) VE YURT İÇİ KİRA SERTİFİKALARI	30	35	40
EUROBONDLAR , Y. DIŞI KİRA SERTİFİKALARI, IILM KIYMETLERİ	20	25	30

BANKA ADI:	
TEMİNAT TÜRÜ:	
TANIMI:	
ISIN KODU:	
DÖVİZ CİNSİ:	
NOMİNAL TUTARI:	
VADESİ:	
VALÖR:	
KUPON FAİZİ (YILLIK):	
KUPON DÖNEMİ:	
KUPON TUTARI:	
ŞUBE:	
SENET MUHAFAZA HESAP NO:	
MUHABİR:	

Ek.7

DÖVİZ PİYASALARI TEMİNAT SİSTEMİ LİMİT HESAPLAMA ÖRNEĞİ⁹

Tanımlar ve Formüller

Saptanan Limit: Merkez Bankasıca bankalara tanınan işlem limiti

Kağıt Limiti: Teminat olarak verilen kıymetlerin hesaplama sonrası yarattığı limit

Bugünkü Değer Hesaplama : $\text{Nominal Değer} * \text{Resmi Gazete Fiyatı}$
Merkez Bankası Döviz Satış Kuru

Bloke Tutarı : Bankanın gerçekleştirdiği işlemine karşılık teminatında bloke edilen tutar

Serbest Saptanan Limit : Saptanan Limit – Bloke Tutarı

Serbest Kağıt Limiti : Kağıt Limiti – Bloke Tutarı

Örnek

Banka Saptanan Limiti: 141,200,000 ABD Doları

Bankanın Gerçekleştirdiği İşlem Tutarı: 50,000,000 ABD Doları

Banka Grup/Tranş: 2 grup/3.tranş

Teminatta Bulunan Kıymetleri: Vadesine 1 yıldan az kalan DİBS
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS
Eurobondlar¹⁰

	1. Tranş	2. Tranş	3. Tranş
2. Grup	22,500,000	67, 400,000	141,200,000
Fazla Bulundurma Oranları			
Vadesine 1 yıldan az kalan DİBS	% 20	% 25	% 30
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS	% 30	% 35	% 40
Eurobondlar	% 20	% 25	% 30

Bankanın Kıymetleri	Nominal Tutar	Resmi Gazete Fiyatı	Bugünkü Değer	Kur (*)	Bugünkü Değer \$ Karşılığı
DİBS					
Vadesine 1 yıldan az kalan DİBS	5.000.000	1,54673	7.733.650,00	1,7857	4.330.878,65
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS	5.000.000	1,05306	5.265.300,00	1,7857	2.948.591,59
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS	30.000.000	1,2967	38.901.000,00	1,7857	21.784.734,28
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS	10.000.000	1,0146	10.146.000,00	1,7857	5.681.805,45
Bankanın Kıymetleri	Nominal Tutar	Fiyat	Bugünkü Değer	Kur (*)	Bugünkü Değer \$ Karşılığı
EUROBOND					
USD cinsinden Eurobond	22.700.000	99,616	22.612.832,00	1,0000	22.612.832,00
EUR cinsinden Eurobond	24.000.000	114,684	27.524.160,00	1,0984	30.232.537,34
			112.182.942,00		87.591.379,31

(*) Döviz Piyasaları teminatı ABD doları cinsinden tutulmakta olup, Türk Lirası cinsinden kıymetlerin ABD doları karşılığı Bankamız döviz satış kuru kullanılarak hesaplanmaktadır. Aynı şekilde, Euro cinsinden kıymetler de ABD doları karşılıkları bulunarak limit hesaplamalarına dahil edilmektedir.

⁹ 9 Mart 2016 tarihi itibarıyla değişik

¹⁰ 9 Mart 2016 tarihi itibarıyla değişik

Blokaj Sırasına Göre Kağıt Limiti Hesaplama İşlem Aşamaları

A. DİBSLER

Vadesine 1 yıldan az kalan DİBS toplam bugünkü değer	4.330.878,65
Vadesine 1 yıldan çok kalan DİBS toplam bugünkü değer= (2,948,591.59+21,784,734.28+5,681,805.45)	30.415.131,32
4,330,878.65 / 1.20	3.609.065,54
22,500,000-5,000,000	17.500.000,00
17,500,000 / 1.30	13.461.538,46
30,415,131.32-17,500,000	12.915.131,32
12,915,131.32 / 1.35	9.566.763,94

B. EUROBONDLAR

67,400,000-22,500,000	44.900.000,00
22,612,832/1,25	18.090.265,60
44,900,000-18,090,265.60	26.809.734,40
26,809,734.40/1,25	21.447.787,52
27,524,160 (EUR) * 1.0984 (EUR/USD)	30.232.537,34
30,232,537.34-21,447,787.52	8.784.749,82
8,784,749.82/1,30	6.757.499,86

TOPLAM YARATILAN KAĞIT LİMİTİ

(3,609,065.54+13,461,538+9,566,763.94+18,090,265.60+21,447,787.52+ 6,757,499.86) (\$)

72.932.920,93

Serbest Saptanan Limit

141,200,000-50,000,000 (Bloke İşlem Tutarı) (\$)

91.200.000,00

Serbest Kağıt Limiti

72,932,920.93-50,000,000 (Bloke İşlem Tutarı) (\$)

22.932.920,93